

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/24/2025
Identifikačné číslo spisu: 4123242430
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4123242430.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v spore žalobcu SVB Majerská 1988, so sídlom Majerská 1988/20A, 911 05 Trenčín, IČO: 48 484 458, zast. Advokátska kancelária Mikita s. r. o., so sídlom 1. mája 11, 911 01 Trenčín, IČO: 36 861 901, proti žalovanému LawService Recovery, k.s., so sídlom kancelárie Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 47 817 003, správca úpadcu REKODOM s. r. o. v konkurze, so sídlom Farská 1316/4, 949 01 Nitra, IČO: 36 336 530, zast. LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723, o zaplatenie 41.155,08 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 67Cbi/3/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Nitra, taktó

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 67Cbi/3/2023 je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie, ktorému bola dňa 8. decembra 2023 doručená žaloba označená ako žaloba o určenie výšky pohľadávky uplatnenej ako pohľadávka proti podstate (č. 1. 2 - 3 spisu), pričom v petite žaloby ako aj z obsahu žaloby vyplýva, že si žalobca uplatnil žalobu podľa § 137 písm. a) CSP (žaloba na plnenie), na základe ktorej mal súd uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť dlžnú sumu pozostávajúcu z istiny vo výške 41 155,08 eura a zákonných úrokov z omeškania na číslo účtu IBAN: M. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca poukázal na komentár k § 87 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (Ďurica, Milan. § 87 Pohľadávky proti podstate. In: Ďurica, Milan. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 715), v zmysle ktorého vyvodil, že do úvahy v tomto prípade prichádza podať žalobu na plnenie.

2. Okresný súd Nitra listom z 13. decembra 2023 (č. 1. 59 spisu) postúpil vec podľa § 40 a § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému na konanie vo veci podľa § 196a ods. 1 písm. a), ods. 6 zákona č. 7/2005 o

konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“). Postupujúci okresný súd postúpenie veci odôvodnil tým, že uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 37K/2/2018-1546 zo dňa 16. augusta 2021, právoplatným dňa 9. septembra 2023, bol na majetok spoločnosti REKODOM s. r. o. vyhlásený konkurz, pričom dňom 1. júna 2023 prešla obchodnoprávna agenda, vrátane konkurznej agendy, z Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava III, ktorý je súdom, na ktorom aktuálne prebieha konkurzné konanie označeného úpadcu. Výslovil názor, že keďže spor žalobcu proti žalovanému je sporom, v ktorom sa žalobca domáha určenia výšky pohľadávky uplatnenej ako pohľadávka proti podstate v zmysle § 196a ods. 6 ZoKR, kauzálne príslušným súdom na konanie je Mestský súd Bratislava III.

3. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému na rozhodnutie o príslušnosti (č. l. 136 - 137 spisu). Citujúc ustanovenia § 12 ods. 1, § 13, § 15 ods. 1, § 26 ods. 1, 2, § 40, § 41, § 43 ods. 1, 2 CSP a § 196a ods. 1 písm. a), § 196a ods. 6 ZoKR vyslovil názor, že jeho príslušnosť konať vo veci nie je daná, keďže žalobca sa žalobou nedomáha určenia právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 8 ZoKR [§ 137 písm. c) CSP], ale zaplata pohľadávky žalobou na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. V danom prípade preto nejde o spor súvisiaci s konkurzom, ani o spor vyvolaný konkurzom, ale ide o žalobu na zaplata pohľadávky, ktorú má spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na základe zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 182/1993 Z. z.) z titulu nedoplatkov na platbách do fondu prevádzky, údržby a opráv domu.

4. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Nitra (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanja sporu.

10. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

11. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa § 196a ods. 1 písm. a) ZoKR, na konanie podľa tohto zákona je kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

13. Podľa § 196a ods. 6 ZoKR, súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

14. Podľa § 87 ods. 8 ZoKR, ak správca neuznáva právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate, bez zbytočného odkladu vyzve veriteľa, aby sa najneskôr v lehote 15 dní od doručenia výzvy žalobou podanou voči správcovi domáhal, aby súd určil právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate s poučením o následkoch zmeškania tejto lehoty. Ak veriteľ žalobu včas nepodá, na pohľadávku proti podstate sa v rozsahu, v ktorom ju správca neuznal, v konkurze neprihliada. Ak sa už o právnom dôvode alebo výške pohľadávky proti podstate právoplatne rozhodlo po vyhlásení konkurzu, o určení jej právneho dôvodu alebo výšky už nie je možné rozhodovať podľa tohto ustanovenia.

15. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v ustanovení § 196a ods. 1 ZoKR upravuje osobitnú kauzálnu príslušnosť súdov konania podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V ods. 2 upravuje kauzálnu príslušnosť pre konania podľa zákona o KR, v ktorých sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov. Ustanovenie § 196a ods. 6 ZoKR upravuje, že súd, na ktorom prebieha konanie podľa ZoKR, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa zákona o KR, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ide teda o spory vyvolané konkurzom alebo reštrukturalizáciou podľa zákona o KR, ako je napr. konanie o určení právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZoKR), konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZoKR) a iné vyplývajúce zo zákona o KR. Za procesnoprávnej úpravy OSP sa konania, kde bol príslušný konať konkurzný súd považovali podľa § 88 ods. 1 písm. j) OSP aj spory súvisiace s konkurzom, za ktoré sa považovali sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV, resp. ZoKR, príp. tiež z iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku. Ak však žaloba predstavuje autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania, samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je účastníkom konania, nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo ako konanie s ním súvisiace (uznesenie NS SR sp. zn. 6Ndc/33/2011 z 9. novembra 2011). Ustanovenie § 196a ZoKR však už pojem „spory súvisiace s konkurzom“ nepoužíva, ale upravuje kauzálnu príslušnosť len pre spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa zákona o KR, teda o spory, na ktoré ZoKR účastníkov konania (definovaných v § 169 ZoKR) vo svojich ustanoveniach odkazuje.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019 judikoval, že pre určenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to akej súdnej ochrany sa dovoľáva.

17. Žalobca žalobu podal pôvodne na Okresnom súde Nitra, ktorý ju z dôvodu tvrdenej kauzálnej nepríslušnosti postúpil Mestskému súdu Bratislava III. Tento, namietajúc, že žalobca sa žalobou nedomáha určenia právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 8 ZoKR [§ 137 písm. c) CSP], ale zaplatenia pohľadávky, a teda ide o žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, predložil vec najvyššiemu súdu.

18. V zmysle § 87 ZoKR, ak správca poprie pohľadávku proti podstate, zákon o konkurze a reštrukturalizácii neupravuje ďalší postup pri ich určovaní, tak ako je to pri pohľadávkach, ktoré sa uplatňujú prihláškou. Veriteľ popretej pohľadávky proti podstate má právo v zmysle § 87 ods. 8 ZoKR v lehote 15 dní od doručenia výzvy správcu podať určovaciu žalobu o určenie poradia, teda o určenie, že ide o pohľadávku proti podstate, o určenie jej právneho dôvodu alebo o určenie jej výšky. Tieto žaloby ZoKR podrobnejšie neupravuje, a preto ide o určovaciu žalobu podľa § 137 CSP, v ktorej veriteľ musí preukázať naliehavý právny záujem na podaní žaloby, (ten je v zásade daný popretím pohľadávky správcem). Veriteľ pohľadávky proti podstate si môže uplatniť pohľadávku, ktorú správca poprel, aj

samostatnou žalobou na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP proti správcovi, ktorého označí aj názvom (menom) úpadcu, na ktorého sa viažu hmotnoprávne účinky rozhodnutia. Pre vykonateľnosť takéhoto rozhodnutia však platí § 48 ZoKR. Tento druh žaloby na plnenie nevyplýva z § 87 ods. 8 ZoKR, má však opodstatnenie vtedy, ak hrozí premlčanie pohľadávky, či preklúzia, pretože uplatnenie pohľadávky proti podstate u správcu, nemá rovnaké účinky ako má prihlásenie pohľadávky prihláškou podľa § 28 ods. 6 ZoKR. Žaloba na plnenie môže byť podaná aj po určovacom konaní podľa § 87 ods. 8 ZoKR, ak konkurzné konanie trvá príliš dlho a hrozilo by premlčanie alebo preklúzia pohľadávky (pozri Ďurica. M Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4 vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s.703, 716).

19. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že dňa 8. decembra 2023 podal žalobca na Okresný súd Nitra (všeobecný súd žalovaného) žalobu, ktorú síce označil ako žalobu o určenie výšky pohľadávky uplatnenej ako pohľadávka proti podstate, avšak z obsahu žaloby vyplýva, že ju nepodáva podľa § 87 ods. 8 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ale výslovne ako žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Petit žaloby žalobca nesporne formuloval ako žalobu na plnenie, domáhajúc sa uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť dlžnú sumu pozostávajúcu z istiny vo výške 41 155,08 eura a zákonných úrokov z omeškania na číslo účtu IBAN: M. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Z obsahu žaloby ďalej vyplýva, že žalobca ako správca bytového domu - polyfunkčného objektu so súp. č. XXXX, nachádzajúceho sa na ulici W. v G., evidovaného na liste vlastníctva č. XXXX vedeného pre k. ú. E., ktorého správu zabezpečuje na základe Zmluvy o spoločenstve zo dňa 10. augusta 2020, uzatvorenej v zmysle § 7a zákona č. 182/1993 Z. z., sa od úpadcu, ktorý je vlastníkom štyroch nebytových priestorov v označenom bytovom dome (č. 1, 2, 3, 4), podliehajúcich konkurzu, domáha zaplata dlžnej sumy z vyúčtovania poplatkov do fondu prevádzky, údržby a opráv nehnuteľností vo vlastníctve úpadcu za obdobie od 24. augusta 2021 do 31. júla 2023. Spor o tejto žalobe Okresný súd Nitra postúpil dňa 13.12.2023 spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému podľa § 196a ods. 6 zák. č. 7/2005 Z. z. (ZoKR).

20. Ako ďalej vyplýva zo súdneho spisu Mestský súd Bratislava III zaslal predmetnú žalobu s výzvou na vyjadrenie k nej žalovanému (č. l. 67). Žalovaný sa k žalobe vyjadril (č. l. 83), pričom okrem iného poukázal na to, že žalobca mal v zmysle § 87 ods. 8 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii podať voči správcovi do 15 dní od doručenia oznámenia o neuznaní pohľadávky uplatnenej proti podstate u správcu úpadcu (s poučením podľa § 87 ods. 7 ZoKR) žalobu o určenie právneho dôvodu alebo výšky pohľadávky proti podstate, pričom žalobca podal žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Poukázal aj na to, že u správcu si žalobca uplatnil pohľadávku v inej sume ako je predmetom žaloby na plnenie podanej na Okresný súd Nitra. Taktiež namietol, že žaloba podľa § 87 ods. 8 ZoKR mala byť v zmysle § 203 ods. 3 ZoKR v 15 dňovej lehote od doručenia oznámenia o neuznaní pohľadávky proti podstate doručená konkurznému súdu (Mestskému súdu Bratislava III), čo sa v danom prípade nestalo.

21. Žalobca na to, po zmene právneho zástupcu, vo vyjadrení zo dňa 31. marca 2025 k vyjadreniu žalovaného k žalobe uviedol, že žalobu podal na Okresný súd Nitra včas - dňa 8. decembra 2023, keďže tento súd spor postúpil na Mestský súd Bratislava III, právne účinky s podaním žaloby zostali po postúpení sporu zachované. V tomto podaní zároveň zmenil petit svojej žaloby tak, že sa domáha určenia, že výška pohľadávky žalobcu, ktorá vznikla zabezpečením výkonu činností súvisiacich so správou nebytových priestorov č. 1 až č. 4 vo vlastníctve REKODOM, s.r.o. v konkurze, Farská 1316/4, 949 01 Nitra, IČO: 3633630 v polyfunkčnom objekte súp. č. XXXX, evidovanom na LV č. XXXX, okres G., obec G., katastrálne územie E. za obdobie od 9.9.2021 do 31.7.2023 voči žalovanému je 41 155,08 eura.

22. Najvyšší súd konštatuje, že vzhľadom k tomu, že k zmene žaloby došlo podaním žalobcu dňa 16. apríla 2025, t. j. až po zaslaní žaloby na vyjadrenie žalovanému, v zmysle § 141 a § 142 CSP je potrebné o prípustnosti zmeny žaloby rozhodnúť uznesením. Súd o pripustení/nepripustení zmeny žaloby zatiaľ nerozhodol, ale vec predložil podľa § 43 CSP na Najvyšší súd Slovenskej republiky s nesúhlasom s jej postúpením z Okresného súdu Nitra.

23. Najvyšší súd sa po oboznámení s okolnosťami sporu stotožňuje s názorom vec predkladajúceho

súdu, že v posudzovanej veci sa nejedná o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania. Žalobca žalobu síce formálne označil ako žalobu o určenie výšky pohľadávky uplatnenej ako pohľadávka proti podstate, ale v jej obsahu výslovne uvádza, že podáva žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP a tento typ žaloby vyplýva aj zo žalobného petitu, v ktorom požaduje zaplatenie istiny 41 155,08 eura s príslušenstvom. Je zrejmé, že takto formulovaný petit nezodpovedá zákonnej koncepcii sporov vyvolaných popretím pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 8 ZoKR, keďže tieto spory nemajú za cieľ priamo vynútiť plnenie, ale odstrániť spor so správcom konkurznej podstaty úpadcu o dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate, ktorá má byť následne uspokojená priebežne v rámci konkurzného konania (mimo rozvrhu výťažku).

24. Je preto nepochybné, že z procesnoprávneho hľadiska ide o žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, nie o určovaciu žalobu podľa osobitnej úpravy obsiahnutej v § 87 ods. 8 ZoKR, ktorá by bola sporom vyvolaným osobitnou povahou konkurzného konania podľa ZoKR. Samotná skutočnosť, že sa žaloba vecne týka pohľadávky uplatnenej v konkurze, ešte sama o sebe nepostačuje na založenie kauzálnej príslušnosti podľa ZoKR. Rovnakú žalobu, o akej sa koná v predmetnom konaní, by totiž bolo možné podať bez ohľadu na to, či by bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz alebo nie. Ako už bolo vyššie uvedené, veriteľ pohľadávky proti podstate si môže uplatniť pohľadávku, ktorú správca poprel, aj žalobou na plnenie (najmä ak hrozí premlčanie a preklúzia), ktorú podá voči správcovi. Takáto žaloba však nie je určovacou žalobou vyvolanou osobitnou povahou konkurzného konania v zmysle § 87 ods. 8 ZoKR, nemá pôvod v konkurznom práve a môže pokračovať ďalej aj po skončení konkurzného konania proti úpadcovi, resp. už ako dlžníkovi - žalovanom (Đurica. M Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4 vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 703-704). V danom prípade bola žalobcom voči správcovi úpadcu podaná dňa 8. decembra 2023 na všeobecný súd žalovaného žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP o zaplatenie nedoplatku do fondu prevádzky, údržby a opráv nehnuteľností vo vlastníctve úpadcu, ktorý uplatňuje Spoločenstvo vlastníkov bytov W. XXXX, G..

25. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca v priebehu konania (písomným podaním z 31. marca 2015 na č. l. 132 spisu) podal návrh na zmenu žaloby tak, že v novoformulovanom petite žiada súd o určenie výšky pohľadávky žalobcu, ktorá vznikla zabezpečením výkonu činností súvisiacich so správou nebytových priestorov č. 1 až 4 vo vlastníctve úpadcu, ako pohľadávky proti konkurznej podstate. V danom prípade je totiž potrebné vychádzať zo zásady vyjadrenej v § 36 CSP (s výnimkami uvedenými v § 38 a § 39 CSP), v zmysle ktorej sa príslušnosť určuje podľa okolností v čase začatia konania a takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. V tejto súvislosti treba poukázať aj na to, že v zmysle § 143 ods. 2 CSP ani následná zmena žaloby nemá vplyv na prípadnú zmenu pôvodne vecnej a kauzálnej príslušnosti súdu, pretože ak by pripustením zmeny žaloby došlo k zmene vecnej a kauzálnej príslušnosti súdu, súd takúto zmenu žaloby pripustiť nemôže.

26. Keďže v čase podania žaloby išlo o žalobu na plnenie, neboli splnené zákonné predpoklady na založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 196a ods. 6 ZoKR. Najvyšší súd však zdôrazňuje, že v spore o určenie súdu príslušného na konanie nejde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie kauzálnej a miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu.

27. S poukazom na uvedené skutočnosti najvyšší súd uzatvára, že za daných skutkových okolností je nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu dôvodný a súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa Civilného sporového poriadku, je Okresný súd Nitra ako všeobecný súd žalovaného podľa sídla žalovaného, ktoré je v Nitre (§ 12 ods. 1, § 13, § 15 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.